

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31 Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro>, E-mail: pres@ccr.ro

C 6 -06- 2023

Dosar nr.1273 A/2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 3643 / 25 MAY 2023

Domnului
Ion-Marcel CIOLACU
Președintele Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/2245/me
20 23 Luna 05 Ziua 25

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați, asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal (Plx. 306/2023).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 14 iunie 2023 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 28 iunie 2023.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/1713 CP
20 23 Luna 05 Ziua 29

MARIAN ENACHE
PREȘEDINTE
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

NR. 144 / 1997
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ
CURTEA CONSTITUTIONALĂ

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 1243A/2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ

NR. 3610 / 24 MAY 2023

**Parlamentul României
Camera Deputaților
Secretar general**

București, 24.05.2023
Nr. 2/5326

Domnului

**Marian ENACHE
Președintele Curții Constituționale**

Stimate domnule Președinte,

În temeiul dispozițiilor art.27 alin.(1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem, alăturat, sesizarea formulată de deputați aparținând Grupului parlamentar al Uniunii Salvați România și de deputați neafiliați asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal (Plx.306/2023).

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

SILVIA-CLAUDIA MIHALCEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
GRUPUL PARLAMENTAR USR
INTRARE/IEȘIRE Nr. 37-16/28
Ziua 24 Luna 05 Anul 2023

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/5326
2023 Luna 05 Ziua 24

Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul parlamentar USR

Către: SECRETARIATUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
Doamnei Silvia-Claudia MIHALCEA

Doamnă Secretar General,

În temeiul art. 146 lit. 1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă depunem alăturat obiecția de neconstituționalitate a **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023)**, solicitându-vă să o înaintați Curții Constituționale a României, în ziua depunerii.

Cu stimă,

În numele semnatarilor,

Lider Grup USR

Liviu-Ionuț MOȘTEANU

București, 24 mai 2023

Către: **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

**Domnului Marian ENACHE,
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, art. 136 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, precum și ale art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații menționați în anexele atașate, formulăm prezenta

OBIECȚIE DE NECONSTITUTIONALITATE

cu privire la **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023)**,

pe care o considerăm **neconformă cu o serie de articole din Constituția României**, solicitând respectuos instanței de contencios constituțional **constatarea neconstituționalității** acesteia pentru motivele expuse în continuare.

CUPRINS

- I. SITUAȚIA DE FAPT;**
- II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL;**
- III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE;**
- IV. CONCLUZII.**

I. SITUAȚIA DE FAPT

Legea care face obiectul prezentei obiecții a fost inițiată în anul 2023, sub denumirea „**Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023)**” de către 2 deputați și senatori.

Legea votată face parte din categoria **legilor organice**.

Conform expunerii de motive, proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 286/2009, în sensul instituirii unei noi situații în care legitima apărare este prezumată (aspect eliminat prin amendament votat la Camera Deputaților), precum și al **agravării răspunderii pentru unele infracțiuni contra persoanei și contra patrimoniului, pentru infracțiunile de ultraj, ultraj judiciar și tulburare a ordinii și liniștii publice**.

Proiectul de lege votat, Pl-x nr. 306/2023, încalcă flagrant **art. 1 alin (3) și (5) și art. 20 alin. (2) prin raportare la art. 7 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată**.

II. TEMEIUL CONSTITUȚIONAL

Constituția României

Articolul 1 Statul român

(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Articolul 20 Tratatul internațional privind drepturile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate

reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Articolul 147 Deciziile Curții Constituționale

(...)

(4) Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

III. MOTIVE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Prin conținutul normativ pe care îl cuprinde, *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023)* dedusă controlului de constituționalitate aduce atingere principiului previzibilității și clarității normelor, așa cum acesta își găsește expresia atât în prevederile art. 1 alin. (5) din Constituția României, republicată și cum a fost dezvoltat într-o bogată jurisprudență constituțională, cât și, în consecință, în prevederile art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală.

Textele din legea criticată prin prezenta sesizare care contravin principiilor enunțate mai sus au următorul conținut:

Articol unic pct. 10: „Articolul 371 se modifică și va avea următorul cuprins: „Tulburarea ordinii și liniștii publice” Art. 371 – (1) Fapta persoanei care, în public, prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(3) Dacă fapta prevăzută la alin. (2) este comisă de o persoană care are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

În jurisprudența sa, instanța constituțională a reținut că incriminarea, dezincriminarea unor fapte, ori **reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale.**

În acest sens, Curtea a statuat că **legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită, Curtea putând cenzura opțiunea legiuitorului dacă aceasta contravine principiilor și exigențelor constituționale** (a se vedea în acest sens *Decizia nr. 824 din 3 decembrie 2015*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 17 februarie 2016* și *Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017*).

Curtea a constatat în jurisprudența sa că, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, de unde rezultă că **Parlamentul nu își poate exercita competența de incriminare, dezincriminare, modificare a elementelor constitutive ce țin de fapte antisociale decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție** (a se vedea în acest sens *Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014* și *Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017*).

De asemenea, așa cum este precizat și în *Avizul Consiliului Economic și Social nr. 1351/28.02.2023*, ***„prin introducerea unor circumstanțe agravante în cazul mai multor infracțiuni și, în special, prin majorarea pedepselor, propunerea legislativă este de natură să destabilizeze echilibrul în care legiuitorul Codului Penal a sistematizat gravitatea faptelor în raport cu pedepsele aferente. Cu titlu de exemplu, majorarea limitelor pedepsei pentru tulburarea liniștii publice aduce noile limite la egalitate cu cele pentru ucidere din culpă, ceea ce este vădit disproporționat.”***

Spre exemplu, în situația în care, ***„fapta prevăzută la alin. (2) este comisă de o persoană care are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”***, se poate ajunge la o pedeapsă cuprinsă între un an și 4 luni și 6 ani și 8 luni.

Neconstituționalitatea textului și lipsa de proporționalitate derivă din faptul că, spre exemplu, pentru ucidere din culpă pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de la 1 la 5 ani. Se poate ajunge astfel la situația în care o persoană condamnată pentru săvârșirea infracțiunii de ucidere din culpă, infracțiune a cărei săvârșire se soldează cu moartea unui om, să primească o sancțiune mai puțin severă decât o persoană care a săvârșit o faptă încadrată în ***„Tulburarea ordinii și liniștii publice”***, infracțiune care, prin latura sa obiectivă, nu conduce nici măcar la vătămări corporale sau distrugeri. În situația în care infracțiunea, săvârșită chiar și printr-un singur element material de mică intensitate și gravitate, ar intra în concurs prin rezultatul său, cu aceea de distrugere, prin aplicarea normelor aplicabile concursului

sanționarea ar fi încă și mai gravă, **depășind maximul sancționator pentru uciderea unui om**. Or, Curtea a statuat în jurisprudența sa teza potrivit căreia incidența răspunderii penale este condiționată de o anumită gravitate a faptei sau de un anumit nivel de afectare a valorii protejate prin norma penală (*Decizia nr. 683 din 19 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2015 și Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017*).

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”. Această obligație, care revine atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, se aplică în egală măsură și Parlamentului, inclusiv în privința modului de exercitare a atribuției sale principale și esențiale, respectiv aceea de unică autoritate legiuitoare a țării, care constă în **elaborarea proiectelor de lege și adoptarea acestora ca legi ale statului român**.

Curtea Constituțională, a reținut, în jurisprudența sa constantă, că **respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative constituie un veritabil criteriu de constituționalitate** prin raportare la aplicarea art. 1 alin. (5) din Constituție. De asemenea, instanța constituțională a reținut că accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrariului (*Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 3 mai 2019*).

În acest sens, prin Decizia nr. 681/2021 și Decizia nr. 26/2012, Curtea Constituțională a reținut următoarele: „Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, **Curtea constată că prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ**. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.

Totodată, trebuie avute în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 142 alin. (1), potrivit cărora „Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”, și pe cele ale art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora, „în România, respectarea [...] legilor este obligatorie”. Astfel, Curtea constată că reglementarea criticată prin nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor **situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii**.”

Cu toate că principiul calității legii nu este enunțat în mod expres prin Constituție, acesta a fost recunoscut și consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale, care a stabilit că **originea acestuia se regăsește în art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală**. La modul general, s-a considerat că legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, **în sensul adaptării corespunzătoare a conduitei de către aceștia**.

În același sens, prin Decizia nr. 473/2013, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că „*orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.*”

Conform art. 371 alin. (3) din textul votat, „(3) Dacă fapta prevăzută la alin. (2) este comisă de o persoană care are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

Precizăm că este necesară enumerarea unor criterii limitative, clare, a unor elemente care nu lasă loc de interpretare, pentru a evita aplicarea discreționară a legii. Spre exemplu, o umbrelă poate să fie manevrată în așa fel încât să pună în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a unei persoane, dar se poate considera că se încadrează în enumerarea din articolul 371 alin. (3)?

Acest aspect trebuie privit coroborat cu precizările anterioare, conform cărora se poate ajunge la o sancțiune mai severă decât cea prevăzută pentru uciderea din culpă, textul fiind susceptibil de a genera în practica organelor judiciare interpretări diferite și de a da naștere la impredictibilitate, soluții neunitare ori reacții diferite ale autorităților publice însărcinate cu combaterea fenomenului infracțional. Corelativ, cetățenii vor întâmpina dificultăți în interpretarea și înțelegerea normei, cu consecințe pe planul adaptării propriei conduite.¹

Totodată sintagma „(...) animal (în enumerare, n.a.) ce pot pune în pericol viața” este lipsită de previzibilitate, putându-se ajunge la situații absurde prin care o persoană

¹ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 561 din 2021

care are asupra sa un cățel care nu este periculos, spre exemplu, să săvârșească o faptă care să fie încadrată pe alineatul (3), considerându-se că un animal poate pune în pericol viața. Este necesară includerea unor elemente definite prin lege pentru evitarea arbitrarului, obiectivul fiind tocmai să se asigure faptul că sunt adoptate măsurile necesare pentru a sancționa cu pedepse penale proporționale, eficace și disuasive săvârșirea cu intenție a faptei. De asemenea, nici în *Titlul X Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală* nu se regăsesc elemente definitorii pentru a clarifica sintagmele nou introduse în legea penală prin intermediul prezentei legi. De principiu, legea trebuie să se caracterizeze prin suplețe în reglementare. Flexibilitatea normei, capacitatea ei de a ocroti, prin maniera de redactare, o paletă cât mai largă de valori sociale, este un deziderat și un obiectiv pe care legiuitorul trebuie să îl aibă permanent în atenție, însă acesta nu trebuie să devină un scop în sine și, prin maxima generalitate a redactării, să se îndepărteze de la scopul imediat urmărit prin nevoia de reglementare. Din această perspectivă, formularea propusă prin norma criticată, prin maxima ei generalitate, nu numai că permite aplicare arbitrară a legii, dar creează și insecuritate juridică prin aceea că atât cetățenii, cât și autoritățile însărcinate cu combaterea acestui tip de fenomen infracțional sunt liberi să interpreteze, în mod diferit textul. Cu alte cuvinte, o faptă se poate încadra pe alineatul (3), indiferent de motivul pentru care persoana are asupra sa un obiect care putea fi considerat periculos.

Argumentul potrivit căruia în redactarea adoptată de Parlament norma are un caracter suficient de general încât să acopere orice situație, inclusiv pe cele vizate în expunerea de motive, nu poate fi primit întrucât, în generalitatea sa, norma rămâne una arbitrară, ce nu are un element constitutiv și, în acest mod, nu răspunde scopului demersului legislativ. În primul rând, legiuitorului îi revine obligația, ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii (decizia CCR nr. 405/2016). Cu atât mai mult, exigențele legiferării în materie penală impun respectarea cu rigurozitate și fără a lăsa loc niciunui echivoc a principiilor ***Nullum crimen, nulla poena sine praevia lege poenali*** - consacrate constitutional prin art. 23 alin. (12) si (13). Curtea a statuat în jurisprudența sa că „omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental pretins a fi încălcat” pentru că afectează drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei împotriva căreia se formulează o astfel de acuzație penală.

Instanța constituțională a reținut că accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrarului (Decizia nr. 139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 3 mai 2019). În acest sens, textul normativ care face obiectul prezentei sesizări nu respectă cerințele de calitate a legii, sub aspectul clarității,

previzibilității și preciziei normei, prevăzute de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cerințe care se circumscriu principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție.

Previzibilitatea unei norme presupune în mod obligatoriu ca destinatarul acesteia să aibă o reprezentare clară a aspectelor în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Or, prin lipsa de precizie și claritate, destinatarii normei juridice nu își pot forma o reprezentare clară. Acest aspect contravine flagrant principiilor fundamentale ale legalității și securității juridice, statuate prin art. 1 alin. (5) din Constituție și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale.

Așadar, ambiguitatea redacțională a legii supuse controlului de constituționalitate este evidentă, de necontestat, ceea ce determină serioase îndoieli cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Decizia nr. 619 din 11 octombrie 2016*, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 6 din 4 ianuarie 2017, paragraful 45*). Astfel, prin modul deficitar de redactare, legea contestată încalcă exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, cu consecința neconstituționalității legii în ansamblul său.

Legea criticată încalcă principiul securității juridice, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, care stabilește că: *„în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. Concret, principiul securității juridice are drept componentă previzibilitatea legii.

Conform jurisprudenței Curții Constituționale, principiul securității juridice se referă la faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol creat de legiuitor, prin normele juridice pe care le propune și adoptă, în sens contrar fiind afectată însăși securitatea juridică a persoanei. Astfel, legiuitorul are *„obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și a libertăților fundamentale”* (a se vedea *Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012*, *Decizia nr. 90 din 3 februarie 2012*, *Decizia nr. 240 din 3 iunie 2020*, *Decizia nr. 504 din 12 iunie 2020*, *Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018*, *Decizia nr. 836 din 1 octombrie 2018*, *Decizia nr. 187 din 17 martie 2021*, *Decizia nr. 478 din 7 mai 2021* și *Decizia nr. 688 din 21 octombrie 2021*).

De asemenea, expunerea de motive a propunerii legislative votate **nu cuprinde nicio justificare/fundamentare a propunerii legislative** din perspectiva necesității **măririi pedepselor**. Astfel, *nu sunt clar prezentate cerințele care reclamă intervenția normativă și nici principiile de bază care stau la baza agravării regimului sancționator*.

7

În politica penală, quantumul sancțiunii este doar un element care trebuie coroborat cu celelalte măsuri active care sunt sau ar trebui să fie luate pentru diminuarea fenomenului infracțional - prevenție, consiliere, asistență economică etc. Legea votată conduce la creșterea pedepselor aplicabile pentru o serie de infracțiuni, fără ca în expunerea de motive să existe vreo referire la studii, statistici care să evidențieze necesitatea unei astfel de abordări a politicii penale a statului.

Caracterul sumar al instrumentului de prezentare și motivare, precum și lipsa de fundamentare temeinică a actelor normative au fost sancționate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în raport cu aceleași exigențe de claritate, predictibilitate a legii și securitate a raporturilor juridice impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, cu invocarea deopotrivă a normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Față de dispozițiile art. 20 alin. (2) din Constituție, legea criticată conține dispoziții neconcordante cu reglementările art. 7 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), prevederi ce trebuie aplicate cu prioritate.

Conform Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, în care Curtea Constituțională, reținând cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu principiul clarității și previzibilității legii, a stabilit că „art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil”.

IV. CONCLUZII.

Claritatea și previzibilitatea normei trebuie să caracterizeze conținutul normativ al oricărei legi, însă, în materia dreptului penal substanțial, aceste cerințe dobândesc conotații deosebite, din perspectiva respectării art. 1 din Codul penal, ce consacră legalitatea incriminării.

Prin urmare, legea criticată este contrară dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție deoarece încalcă principiul securității juridice, ca urmare a lipsei de claritate și previzibilitate a normei, principiu ce constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept, dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la statul de drept și la respectarea Constituției și a legilor, soluției instituite de legiuitorul constituant la art. 20 alin. (2) prin raportare la art. 7 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și prevederilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.

În considerarea tuturor argumentelor expuse, vă solicităm respectuos **admiterea prezentei obiecții de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023).**

ANEXE

- ***Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal (Pl-x nr. 306/2023), în forma pentru promulgare.***

8

OBIECTIE DE NECONSTITUTIONALITATE CU PRIVIRE
LA LEGEA PENTRU MODIFICAREA SI COMPLETAREA LEGII
NR. 286/2009 PRIVIND CODUL PENAL (PL-X NR. 306/2023)

Nr	Numele si Prenumele	partid	semnatura
1	Apostol Alin-Gabriel	USR	
2	Badea Mihai-Alexandru	USR	
3	Băltărețu Viorel	USR	
4	Barna Ilie Dan	USR	
5	Benga Tudor	Independent	
6	Berescu Monica-Elena	USR	
7	Blaga Daniel-Codruț	USR	
8	Botez Mihai-Cătălin	USR	
9	Bulai Iulian	USR	
10	Buzoianu Diana-Anda	USR	
11	Chichirău Cosette-Paula	USR	
12	Ciornei Radu Tudor	USR	
13	Cristian Brian	USR	
14	Dehelean Silviu	USR	
15	Drancă Andrei-Iulian	USR	
16	Drulă Cătălin	USR	
17	Fălcoi Nicu	USR	
18	Giurgiu Adrian	USR	
19	Hangan Pollyanna-Hanellore	USR	
20	Havârneanu Filip	USR	
21	Ilie Victor	USR	

Nr	Numele si Prenumele	partid	semnatura
22	Ion Stelian-Cristian	USR	
23	Lazăr Ion-Marian	USR	
24	Lazăr Teodor	USR	
25	Lőrincz Ștefan-Iulian	USR	
26	Miftode Andrei Marius	USR	
27	Miruță Radu-Dinel	USR	
28	Molnar Radu-Iulian	USR	
29	Moșteanu Liviu-Ionuț	USR	
30	Murariu Oana	USR	
31	Năsui Claudiu-Iulius-Gavril	USR	
32	Neagu Denisa-Elena	USR	
33	Panait Radu	USR	
34	Politeanu Mihai-Laurențiu	USR	
35	Pop Tudor Rareș	USR	
36	Prună Cristina-Mădălina	USR	
37	Rodeanu Bogdan-Ionel	USR	
38	Seidler Cristian-Gabriel	USR	
39	Stoica Diana	USR	
40	Terente Eugen	USR	
41	Todosiu Beniamin	USR	
42	Țoiu Oana-Silvia	USR	
43	Ungureanu Emanuel-Dumitru	USR	
44	Wiener Adrian	USR	

OBIECTE DE NECONSTITUTIONALITATE CU PRIVIRE LA
LEGEA PENTRU MODIFICAREA SI COMPLETAREA LEGII NR. 286/2009
PRIVIND CADUL PENAL (PL-X NR. 306/2023)

Nr.	Nume și prenume	Deputați	Semnatura
1	CUDOVIC ORBAN	GDID/NEAFILIAT	
2	Antonel Ionescu	GDID/NEAFILIAT	
3	GEORGE IONESCU	GDID/NEAFILIAT	
4	CLAUDIU CHIRIA	GDID/NEAFILIAT	
5	Rusu Daniel Geo	GDID/NEAFILIAT	
6	FLĂIASU GABRIEL	GDID/NEAFILIAT	
7	DANCA IONEL	GDID/NEAFILIAT	
8	Kocsis Alexandru	GDID/NEAFILIAT	
9	BOLA BOGDAN	GDID/NEAFILIAT	
10	MINTESCU GHE. ADRIAN	GDID/NEAFILIAT	
11	SOVAIA LA C-TIN	GDID/NEAFILIAT	
12	Stefan Lou	GDID/NEAFILIAT	
13.	Violeta Alexandru	NEAFILIAT	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind
Codul penal**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. – Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 189 alineatul (1), după litera h) se introduce o nouă literă, lit. i), cu următorul cuprins:

„i) profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze;”

2. La articolul 193, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și (2) se majorează cu o treime atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

- b) victima este un minor;
- c) fapta este săvârșită în public;
- d) făptuitorul are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.”

3. La articolul 193, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul faptelor săvârșite în condițiile alin. (2¹) acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu.”

4. La articolul 194, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și (2) se majorează cu o treime atunci când:

- a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;
- b) victima este un minor;
- c) fapta este săvârșită în public;
- d) făptuitorul are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.”

5. La articolul 198, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 198. – (1) Participarea la o încăierare se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

6. La articolul 208, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt săvârșite asupra unui minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

7. La articolul 234 alineatul (1), după litera f) se introduce o nouă literă, lit. g), cu următorul cuprins:

„g) profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze.”

8. La articolul 257, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Faptele prevăzute la alin. (1) – (3), comise asupra unui polițist sau militar, precum și asupra personalului silvic investit cu exercițiul autorității publice, aflați în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa privativă de libertate prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite se majorează cu jumătate.”

9. La articolul 279, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 279. – (1) Amenințarea, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte ori omorul, săvârșite împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa privativă de libertate prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui judecător sau procuror ori împotriva bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa privativă de libertate prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.”

10. Articolul 371 se modifică și va avea următorul cuprins:

**„Tulburarea
ordinii și liniștii
publice**

Art. 371. – (1) Fapta persoanei care, în public, prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(3) Dacă fapta prevăzută la alin. (2) este comisă de o persoană care are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

**p. PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

**p. PREȘEDINTELE
SENATULUI**

CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU

București,
Nr.